

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Günümüzde Parlamentolar ve Yasama Kalitesi

Profesör Helen Xanthaki, UCL

Dekan, PGLaws, University of London

Kıdemli Araştırmacı, Sir William Dale Merkezi, IALS

Başkan, Uluslararası Yasama Birliği

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevrimiçi Eğitim 2021

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Kalite neden önemli?

- Yeni devletler, yeni toprakların altyapısını oluşturma aracı olarak *geçici* kanunlar çıkarmak zorunda kalmaktadır
  - Öncelik, ekonomi ve yatırımlarda
  - Kapasite eksikliği nedeniyle *geçici* istişareler norm haline gelmiş durumda
- Olgun hukuk sistemleri yasamayı bir hukuki düzenleme aracı olarak görmekte
  - Devlet anayasa ve kanunlar açısından güçlendikçe, kanunlarla getirilen yasakların izlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmakta
  - Ve devlet yapılan hukuki düzenlemenin uygulanmasını sağlamanın yollarını aramakta
  - Yasal düzenlemenin nihai ana aktörü olarak öncelik vatandaşa
  - Yasama, en son baş vurulacak çözüm yolu olarak kullanılmakta
  - Yasama kalitesi öncelik haline gelmekte: kanunlar, hukuki düzenlemeye ilişkin sonuçları garanti altına almak için geçirilmekte

Profesör Helen Xanthaki

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

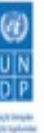
Konu

- Parlamentoların eline yasama kalitesine katkı yapmak için etkili araçlar vermek amacıyla kanun taslaklarının parlamento tarafından denetlenmesine dönük somut bir prosedür belirleyelim.
- Bu tarz bir süreç belirlemek için Avrupa Parlamentosu ve Birleşik Krallığı vaka incelemesi olarak ele alalım.
- Parlamentoların ulaşmak için can attığı yasama kalitesinin mutlak kaynağı nedir peki?
- Yasamanın etkililiğinin yasama kalitesine bağlı olduğunu ve etkililiğin, yasama öncesi denetimin en ön cepesinde olması gerektiğini savunuyorum.

Profesör Helen Xanthaki

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

AP tarafından kullanılan yasama kalitesi kriterleri nelerdir? Akıllı Mevzuat Gündemi

- Ekim 2010 Tarihli Komisyon Kararı AB'deki yasama kalitesi amaçlarını yeniden tanımlamaktadır [Akıllı Mevzuat Gündemi]
  1. AB Hukukunun Basitleştirilmesi
    - İdari yüklerin azaltılması yolu ile
  2. Kanunun etkililiđi + verimliliđinin *önceden* değerlendirilmesi
    - Kilit alanlarda uygunluk kontrolleri yolu ile [çevre vs.]
    - Stratejik genel politika değerlendirmeleri yolu ile
  3. “Mümkün olan en iyi” mevzuatın seçimi
    - Etki Deđerlendirmesi vasıtasıyla
  4. Uygulama sicilinin iyileştirilmesi
    - Yasama sonrası denetim, SOLVIT ve AB Pilot yolu ile
  5. Daha açık ve erişilebilir yasama hedefine ulaşmak
    - Dilin basitleştirilmesi, bütünleştirme, yeniden ifade etme ve e-erişim yolu ile

Profesör Helen Xanthaki

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

BK Parlamentosunda kullanılan yasama kalitesi kriterleri nelerdir??

- Mayıs 2013'te, Birleşik Krallık'ta Avam Kamarası Siyasi ve Anayasal Reform Komisyonu “yasama kalitesinde standart sağlanması” konulu bir rapor yayınladı.
- Richard Heaton: Kanun taslaklarının yasama öncesi denetimi (Kanun nihai halini almadan önce Komisyonda) “mevzuatı iyileştirmenin ve Parlamento ve kamuoyunun haklı olarak beklediği kalite standardını karşılamasını sağlamanın en iyi yollarından biridir”.
- Ancak her kanun da yasama öncesi denetim için uygun değil.
- Halihazırda kanunların çok azı taslak halindeyken yayınlanmakta ve daha da azı Komisyonda tartışılmakta
- Bir Yasama Standartları Kanunu halihazırda taslak halinde.

Profesör Helen Xanthaki

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Yasama Kalitesi Nedir?

- Yasama bir mevzuat aracı olduğuna göre, yasama kalitesinin tanımının sonuç odaklı olması gerekir.
  - Hükümetler, seçmenlerinden aldıkları yetki temelinde yönetmek için seçilirler
  - Yönetme işi, faaliyet alanlarının hukuki olarak düzenlenmesini de içerir
  - Hukuki düzenleme, diğerlerinin yanında, yasama yolu ile olur
  - Ve kanun taslağı hazırlamak, hukuki düzenlemeyi gerçekleştirmek için bir araçtır
- Bu nedenle, iyi kalitede kanun yapmak demek, yönetme işinin gerekli kıldığı hukuki düzenleme tipini, kapsamını ve düzeyini sağlayan kanun yapmak demektir.
- Başka bir deyişle, iyi kalitede kanun yapmak etkili kanun yapmak ile aynı anlama gelir, yani hukuki düzenlemenin etkili olmasını sağlayabilecek şekilde kanun yapmaktır.

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Teknik anlamda yasama kalitesi nedir?

Etkinlik

Etkililik

Verimlilik

**Anlaşılabilirlik
Kesinlik
Muğlak Olmama**

**Basitlik/sade dil
Cinsiyet nötr dil**

Profesör Helen Xanthaki

Parlamentolar için bir kontrol listesi

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Başlangıç Hükümleri

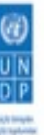
- **Başlık:** Kısa, Kesin, tam yerinde, ayırt edici
- **Giriş:** Yalnızca yasal zemin ve yasama adımları için
- **Yeni gelen hükümler:** Meclisin tarzına göre
- **Başlangıç:** Belli bir tarih
- **Amaçların belirtilmesi:** yasama sonrası denetim için ölçülebilir kriterler

Esas Hükümler

- **Kelime seçimi:** Açıklık, Kesinlik, Muğlak Olmama
- **İçerik:** Anayasa/Kanun/Mevzuat çerçevesinde; öngörülen araçlar vasıtasıyla ulaşılabilen amaçlar; Post-legislative scrutiny cycle / sunset clause

Nihai Hükümler

- Tasarruf ve geçici
- Fesihler
- Nihai düzenlemeler (Ek?)
- Ekler [tanımlar]

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Parlamentolar yasama kalitesini savunmalılar

- Yasama kalitesi ile kanundaki kesinlik ve nihayetinde hukukun üstünlüğü ve insan hakları arasında doğrudan bir bağlantı vardır
- Vatandaşın bilerek kötü kanunlara uymasını istemek vatandaşı tuzığa düşürmenin bir formu olarak görülür
- Kanuni düzenlemelerin etkili olabilmesini sağlayacak bir araç olarak açık, kesin ve muğlak olmayan kanunlar yönünde vatandaşın hakkını savunmak, zaten Parlamentoların görevi dahilinde değil midir?

Professor Helen Xanthaki

